

GRAŽYS BRONIUS

Gimė 1934 01 05 Nečionyse Rokiškio rajone, mirė 2013 08 17 Klaipėdoje, palaidotas Duokiškyje, Rokiškio rajone

Aktorius, režisierius, poetas, dailininkas

Mokėsi Duokiškio pradinėje mokykloje. 1952 m. baigė Užpalių vidurinę mokyklą. 1952-1956 m. studijavo Lietuvos valstybinėje konservatorijoje, 1966-1968 m. stažavosi Maskvos (Rusija) valstybiniame akademiniam mažajame teatre. Baigė Aukštuosius režisūros kursus.

Dirbo: 1956-1963 m. Marijampolės dramos teatro aktorius, 1963-1966 m. Klaipėdos akademinio dramos teatro aktorius, 1968-1975 m. Klaipėdos dramos teatro režisierius. 1973-1992 m. Lietuvos konservatorijos Klaipėdos fakulteto Choreografijos katedros vyr. asistentas, nuo 1975 m. Klaipėdos dramos teatro aktorius, režisierius, nuo 1992 m. Klaipėdos universiteto Choreografijos katedros vyriausias asistentas, nuo 1997 m. Klaipėdos S. Šimkaus konservatorijos vyr. asistentas.

1956-1962 m. Kapsuko dramos teatre ir nuo 1963 m. Klaipėdos dramos teatre sukūrė daugiau kaip 140 vaidmenų, žymiausi jų: Istorikas (K. Binkio „Atžalynas“), Kirmis (V. Mykolaičio – Putino „Valdovas“), Žičkovskis (J. Marcinkevičiaus „Čičinskas“), Luka (M. Gorkio „Dugne“), Vjuginas (A. Abdulino „Tryliktas pirmininkas“), Don Chuanas (V. Šekspyro „Daug triukšmo dėl nieko“). Režisavo per 20 spektaklių: J. Tumo-Vaižganto „Nebylys“, Moljero „Tartiužas“, J. Grušo „Barbora Radvilaitė“, K. Kubilinsko „Molio Motiejus“. Vaidino filmuose: 1966 m. „Naktys be nakvynės“, rež. A. Araminas, G. Karka, 1971 m. „Žaizdos žemės mūsų“, rež. M. Giedrys, 1985 m. „Nebylys“, rež. V. Bačiulis, 1986 m. „Žmogaus „Mersedese“ dosje“, rež. G. Nikolajenka, M. Gorkio kino studija, 1988 m. „Vilius Karalius“, rež. V. Bačiulis, 1990 m. „Marius“, rež. M. Giedrys, J. Pakulis, 2006 m. „Stortebeker“, rež. M. Alexandre

Redagavo KDT žurnalą „Klakeris“. Buvo aktyvus lietuvių rašytojų, poetų kūrybinių propaguotojas (scenaristas, režisierius ir skaitovas). Parengė literatūrinius vakarus, skirti K. Donelaičiui, V. Kudirkai, Maironiu, Vaižgantui, J. Biliūnui, S. Nėriai, Just. Marcinkevičiui, I. Simonaitytei, K. Binkiui, B. Brazdžioniui ir kt. Kūrė scenarijus ir režisavo dainų, šokių, sporto šventes, rašytojų jubiliejus, artistų vakarus.

Buvo Klaipėdos dramos teatro meno tarybos narys, Lietuvos teatro sąjungos prezidiumo narys, Klaipėdos miesto dramos sekcijos pirmininkas, pirmojo Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio suvažiavimo delegatas.

1984 m. suteiktas Lietuvos nusipelnusio artisto garbės vardas. 2007 m. apdovanotas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ medaliu. 2007 m. už išskirtinius nuopelnus uostamiesčio kultūrai suteiktas Klaipėdos kultūros magistro vardas.

B. Gražys žinomas ir kaip tapytojas, dailės kolekcininkas, yra surengęs 38 tapybos, asambliažų bei koliažų autorines ir kolektyvines parodas Lietuvoje bei užsienyje.

Poezija įtraukta į rinktines ir almanachus „Į vakaro tylą“ (2002), „Kaštonų lietus“ (2003), „Pro ryto vaiskumą“ (2004), „Už sutemų lango“ (2006), „Iš nakties tamsių akių“ (2008) ir kt.

Pirmoji poezijos knyga „Žvyrkeliai“ pasirodė 1994 m. Vėliau išleista „Išskridę paukščiai“, „Rieda saulė vakarop“, „Spalvoti stikliukai“, „Delnai“, „Sonetai, portretai ir haiku“.

Bendradarbiavo periodinėje spaudoje: „Darbininkų balsas“, „Darbininkas“, „Klaipėda“, „Klakeris“, „Gimtasis Rokiškis“, „Žemaičių saulutė“, „Metai“, „Naujas rytas“, „Kalba Vilnius“, „Švyturys“ ir kt.

Knygos

Delnai : [eilėraščiai ir dedikacijos] / Bronius Gražys ; [ilustracijos - autoriaus tapybos darbų reprodukcijos]. - Klaipėda : S. Jokužio leidykla-spaustuvė, 2006 (Klaipėda : S. Jokužio l-kla-sp.). - 157, [1] p. : iliustr.

Grimo pagrindai : aukštųjų mokyklų ir Menų fakultetų studentams ir pedagogams / Bronius Gražys. - Klaipėda : Klaipėdos universiteto leidykla, 2001 (Klaipėda : KU l-kla). - 47, [1] p. : iliustr.

Išskridę paukščiai : eilėraščiai / Bronius Gražys ; [ilustracijos - autoriaus tapybos darbų reprodukcijos]. - Klaipėda : S. Jokužio l-kla-sp., 2001 (Klaipėda : S. Jokužio l-kla-sp.). - 172, [1] p. : iliustr.

Portretai, sonetai ir haiku / [portretų autorė] Jolanta Vitkutė, [teksto autorius] Bronius Gražys. - Klaipėda : S. Jokužio leidykla-spaustuvė, 2006 (Klaipėda : S. Jokužio leidykla-spaustuvė). - 111, [1] p. : portr.

Rieda saulė vakarop : eilėraščiai / Bronius Gražys ; [ilustracijos - autoriaus tapybos darbų reprodukcijos]. - Klaipėda : [B. Gražys] : Reklamos realijos, 2003 (Klaipėda : Reklamos realijos). - 187, [1] p. : iliustr.

Spalvoti stikliukai : tapybos darbų reprodukcijos ir miniatiūros / Bronius Gražys. - Klaipėda : [B. Gražys] : RECO, 2004 (Klaipėda : Reklamos realijos). - 134, [1] p. : iliustr.

Žvyrkeliai : eilėraščiai / Bronius Gražys ; [ilustracijų dailininkai: V. Bogatyriovas ... [et al.]]. - Klaipėda : Rytas, 1994. - 181, [2] p. : iliustr.

Redaguoti leidiniai

Klakeris : metinis, vienkartinis, nepolitinis, nepartinis, nepornografinis, nemasinis, laisvas neformalus, cenzūruotas, bet legalus Klaipėdos dramos teatro organas / redaktorius Bronius Gražys. - [Nr. 1] (1989)-[Nr.] 12 (2000). - Klaipėda : Klaipėdos dramos teatras, 1989-2000.

Apie jį

Bronius Gražys. Nijolė Narijauskaitė : nuo šeštojo kalnelio / Klaipėdos dramos teatras. - Klaipėda : Klaipėdos dramos teatras, 1994 (Klaipėda : "Ryto" sp.). - 52, [2], 43, [3], įsk. virš. : iliustr., portr.

Šaltiniai

Lietuva. - Vilnius, 2008-2015. - [T.] 2, 2010, p. 686.

Lietuviškoji tarybinė enciklopedija. - Vilnius, 1976-1985. – Papildymai, 1985, p. 217.

Lietuvių literatūros enciklopedija. - Vilnius, 2001. - P. 162.

Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija. - Vilnius, 1966-1971. - T. 1, 1966, p. 591.

Tarybų Lietuvos enciklopedija. - Vilnius, 1985-1988. - T. 1, 1985, p. 652.

Utenos krašto enciklopedija. - Vilnius, 2001. - P. 600.

Visuotinė lietuvių enciklopedija. - Vilniu., 2001-2015. - [T.] 7, 2005, p. 100.

Balčiūnas S., Kuliešienė V. Užpaliai mūsų svajonių kraštas. - Vilnius, 1999. - P. 264-266.

Kamajai. - Vilnius, 2016. - P. 1497.

Kas yra kas Lietuvoje. – Kaunas, 2006. - P. 569.

Kas yra kas Lietuvoje. Auksinis tūkstantmečio leidimas. - Kaunas, 2009. - P. 600.

Vanagas V. Lietuvių rašytojų sąvadas. - Vilnius, 1996. - P. 428.

Gimtasė Rokiškis. - 2013, rugpj. 20, p. 5.

Lietuvos rytas. -2009, geg. 9, priedas "Gyvenimo būdas", p. 16-17.

Lietuvos scena. - 2009, Nr. 1, p. 36-37.

Prie Nemunėlio. - 2009, Nr. 1(22), p. 44-46, [2] iliustr. lap.

Respublika. - 2007, birž. 14, p. 4.